

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ,
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β'

Ταχ. Δ/ση: Α.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 22 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
email: deae2@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Φανή Λυμπεροπούλου
Τηλέφωνο: 210 3442933

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:

Μαρούσι, 06.11.2024
Αρ.Πρωτ. 132965 /Δ3
Βαθμός Προτερ.::

ΠΡΟΣ: Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην ΕΡΩΤΗΣΗ 453/25.10.2024 του ΣΥΡΙΖΑ

Σε απάντηση της ΕΡΩΤΗΣΗΣ με αρ. **453/25.10.2024** από βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ και στο μέρος που μας αφορά, ενημερώνουμε τα εξής:

- Η αξιοποίηση των υφιστάμενων δομών αλλά και του ανθρώπινου δυναμικού που τα στελεχώνουν, αποτελεί υποχρέωση του κράτους και των λειτουργών της και προβλέπεται σε πλήθος νομοθετημάτων τόσο παλαιότερων όσο και πρόσφατων. (πχ. άρθ. 33 του ν. 4270/2014 – άρθ. 19 του ν. 4622/2019 (Α' 133)-τις διατάξεις των άρθ. του ν. 5013/2023 κ. ά.)
- Η ανωτέρω υποχρέωση βαρύνει και το Υπ. Παιδείας το οποίο οφείλει να εξετάζει την αξιοποίηση των υφιστάμενων σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικού προσωπικού αναλογικά πάντοτε και δίνοντας προτεραιότητα στην επίτευξη των βασικών στόχων που είναι α) η «..... ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά». (άρθ. 1, παρ. 1 του ν.1566/1985 (Α'167) και β) η σύγχρονη επικρατούσα διεθνώς τάσης για εκπαιδευτική ένταξη/συμπερίληψη των μαθητών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο τυπικό σχολείο για την επίτευξη των οποίων έχουν ληφθεί μέτρα κλιμακούμενα σε φθίνουσα πορεία, ανά βαρύτητα περίπτωσης:
 - α. Έχουν προβλεφθεί Τμήματα Ένταξης στη χώρα μας, τα οποία ιδρύθηκαν και λειτουργούν με σκοπό την πλήρη ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία στο περιβάλλον της τάξης, στο σχολικό περιβάλλον με απώτερο στόχο την ένταξη και ενσωμάτωσή τους στο στενό και ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Αφορά σε μαθητές με ηπιότερης μορφής δυσκολίας για τους οποίους προβλέπεται μέγιστος αριθμός ωρών παρακολούθησης στο ΤΕ έως 15 ώρες/εβδομάδα. Δύναται επίσης να αφορά και σε μαθητές με σοβαρότερης μορφής ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που δεν μπορούν να καλυφθούν από ειδικές αυτοτελείς σχολικές μονάδες. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται, μέσα από ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις εντός του περιβάλλοντος της τάξης και την ανάπτυξη συνεργασίας του εκπαιδευτικού του Τμήματος Ένταξης με τον εκπαιδευτικό της τάξης. Γίνεται διαφοροποίηση των εκπαιδευτικών πρακτικών και των δραστηριοτήτων καθώς και κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η υποστήριξη σε ιδιαίτερο χώρο υλοποιείται εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με απώτερο στόχο τη δυνατότητα

μελλοντικής υποστήριξης αυτών εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους, όπως ορίζεται και στις διατάξεις του άρθ. 6 του ν. 3699/2008 (Α'199).

- β. Έχει προβλεφθεί ο θεσμός της Παράλληλης Στήριξης-Συνεκπαίδευσης που αφορά σε μαθητές που με κατάλληλη ατομική υποστήριξη μπορούν να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης. Δύναται επίσης να αφορά και σε μαθητές με σοβαρότερες εκπαιδευτικές ανάγκες όταν στην περιοχή τους δεν υπάρχει άλλο πλαίσιο ΕΑΕ (ειδικό σχολείο, τμήμα ένταξης) ή όταν η παράλληλη στήριξη καθίσταται απαραίτητη – βάσει της γνωμάτευσης του ΚΕΔΑΣΥ – εξαιτίας των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών. (άρθ. 6 του ν. 3699/2008)
- γ. Στην περίπτωση που δεν λειτουργούν οι περιπτώσεις των μέτρων 1 και 2, έχει προβλεφθεί η μείωση του αρ. μαθητών ανά τμήμα από τον μέγιστο προβλεπόμενο, όταν υπάρχουν μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, αισθητηριακές αναπηρίες κλπ, σύμφωνα με τα οριζόμενα του άρθ. 11 του ν. 4452/2017 (Α'17).
- δ. Έχει προβλεφθεί ο θεσμός των ΕΔΥ (Επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης) που έχουν ως σκοπό την ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων για την ένταξη των μαθητών στη σχολική μονάδα φοίτησής τους όπως επίσης και την υποστήριξη των Τμημάτων Ένταξης και της Παράλληλης Στήριξης-Συνεκπαίδευσης (άρθ. 17 ν . 4823/2021 (Α'136)).
- ε. Ο θεσμός της ενισχυτικής διδασκαλίας δύναται να αφορά επίσης και σε μαθητές με αναπηρία ή /και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στους οποίους παρέχεται παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση.
- στ. Εξακολουθούν βέβαια να ισχύουν και οι λοιποί υποστηρικτικοί θεσμοί (Σχολικοί Σύμβουλοι, Σχολικοί Σύμβουλοι Ενταξιακής Εκπαίδευσης και Ειδικής , ΚΕΔΑΣΥ κλπ).

Η κλιμάκωση των μέτρων που λαμβάνονται κατά φθίνουσα πορεία ανάλογα με την σοβαρότητα της κατάστασης του μαθητή και έχοντας πάντοτε ως γνώμονα τους στόχους της εκπαίδευσης όπως αυτοί συνοπτικά παρατέθηκαν παραπάνω, λήφθηκε υπόψη ώστε να προβλεφθούν τα μέτρα της περίπτωσης «γ», όπως αυτά περιγράφονται στις διατάξεις του ν. 3699/2008 (Α'199), όπου ρητά περιγράφεται ότι υλοποιούνται αποκλειστικά και μόνον όταν δεν λειτουργεί Τμήμα Ένταξης τα οποία, όπως αναλύθηκε παραπάνω αφορούν σε μαθητές με ηπιότερης μορφής δυσκολίες ή ακόμα και αρκετά σοβαρότερες.

Διαχωρίστηκε επίσης διακριτά, εντός του ιδίου νομοθέτηματος, ότι η Παράλληλη Στήριξη-Συνεκπαίδευση αφορά κυρίως σε μαθητές που μπορούν να ακολουθήσουν το αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης και επομένως διακρίνονται σε σχέση με τους μαθητές για τους οποίους προτείνεται ΤΕ, αλλά ακόμα και στην περίπτωση που αυτή (Παράλληλη στήριξη-Συνεκπαίδευση) έχει προταθεί και υλοποιηθεί ελλείψει ΤΕ ή ΣΜΕΑΕ, έχει καλυφθεί κατά το δυνατόν το έλλειμα της δομής.

Έτσι ο νομοθέτης, λαμβάνοντας υπόψη την κλιμάκωση των μέτρων για τους μαθητές με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τοποθετήθηκε επί του ισχυρότερου κατά βαρύτητα (στην περίπτωση λειτουργίας ΤΕ) καλύπτοντας έτσι την πρόθεσή του επί των ισχυνότερων.

Η άποψη ότι, επειδή το νομοθέτημα δεν τοποθετήθηκε επί της μη μείωσης του αριθμού μαθητών όταν υπάρχει εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης –Συνεκπαίδευσης ΤΕ κι επομένως αυτό δίνει το δικαίωμα στην μείωση του αριθμού μαθητών ακόμα κι όταν υπάρχει εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης – Συνεκπαίδευσης, έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα όσα ορίζονται στη διάταξη κι έρχεται να παραπλανήσει και να συγκρουστεί και όχι να εναρμονιστεί με τα ισχύοντα.

Εφαρμόζοντας λοιπόν τα παραπάνω και σε εναρμόνιση με τα λοιπά εκπαιδευτικά συστήματα των προηγμένων κρατών, έχουν οριστεί τα ελάχιστα και τα μέγιστα όρια των μαθητών ανά τμήμα, τόσο για την Α/θμια όσο και για την Β/θμια Εκπ/ση, ενώ εκδόθηκαν διευκρινιστικές εγκύκλιοι για τον τρόπο που

όλα τα παραπάνω οφείλουν να εφαρμόζονται και ειδικότερα η με αρ. 76216/Δ2/08-07-2024 που αφορά στην Β/θμια Εκπ/ση, η με αρ. 80483/Δ1/15-07-2024 που αφορά στην Α/θμια Εκπ/ση και η 93506/Δ3/25-08-2023 που αφορά στην Παράλληλη Στήριξη.

Όλα τα προηγούμενα δεν επηρεάζουν σε κανένα βαθμό την λειτουργία των υποστηρικτικών θεσμών που αναφέρθηκαν παραπάνω και αφορούν σε επίπεδο σχολικής μονάδας όπως, την λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης, των Επιτροπών Διεπιστημονικής Υποστήριξης (ΕΔΥ), της Ενισχυτικής Διδασκαλίας αλλά και της Παράλληλης Στήριξης-Συνεκπαίδευσης που την φετινή χρονιά (2024-2025) μάλιστα εμφανίστηκε ιδιαίτερα αυξημένη από αριθμό εγκρίσεων κατά την Α΄ και Β΄ ΦΑΣΗ, ενώ δεν φαίνεται πώς όλα τα παραπάνω εν τέλει καταλήγουν να επιβαρύνουν οικονομικά την οικογένεια.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ στην ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛ. ΕΤΗ ΑΠΟ 2021-2022 ΕΩΣ 2024-2025 (Α΄ + Β΄ ΦΑΣΗ)				
ΣΧ. ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ/ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Α/ΘΜΙΑ	ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ/ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Β/ΘΜΙΑ	ΕΒΠ ΣΥΝΟΛΟ	ΣΧΟΛ. ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟ
2021-2022	11.789	2.528	1.537	2.309
2022-2023	14.342	3.080	1.680	2.602
2023-2024	17.972	3.855	1.901	3.246
2024-2025	19.825 (Α΄ + Β΄ ΦΑΣΗ)	4.369 (Α΄ + Β΄ ΦΑΣΗ)	1.727 (Α΄ + Β΄ ΦΑΣΗ)	3.767 (Α΄ + Β΄ Φάση)

Τα δεδομένα των ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΈΝΤΑΞΗΣ σε σχολικές μονάδες Α/θμιας Εκπ/σης σε επίπεδο επικράτειας είναι τα εξής:

Α/Α	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΗΜ. ΣΧΟΛ.	ΠΛΗΘΟΣ ΤΕ ΣΕ ΔΗΜ.	ΠΛΗΘΟΣ Ν/ΓΕΙΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΤΕ ΣΕ Ν/ΓΕΙΑ
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	425	142	309	33
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡ.ΜΑΚΕΔ.	745	396	929	92
3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	150	86	170	18
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	80	30	42	2
5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	347	155	414	18
6	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡ.ΕΛΛΑΔΑΣ	285	144	292	26
7	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	106	53	144	12
8	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	354	116	365	21
9	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	258	109	314	22
10	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	921	792	1.134	192
11	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	134	86	148	32
12	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	184	112	220	23
13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	319	199	421	48
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.414	2.471	5.068	546

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Από τα 2.471 Τμήματα Ένταξης στα Δημοτικά Σχολεία τα 312 αφορούν σε συστεγαζόμενες /γειτονικές σχολικές μονάδες και από τα 546 Τμήματα Ένταξης στα Ν/ΓΕΙΑ τα 104 αφορούν σε συστεγαζόμενες /γειτονικές σχολικές μονάδες. Στην ισχύουσα νομοθεσία της παρ. γ.αα. του άρθ.6 του ν. 3699/2008 (Α΄199) προβλέπεται ότι, «..... Σε περιπτώσεις συστεγαζόμενων ή γειτονικών σχολικών μονάδων, τα ΤΕ συνενώνονται μέχρι του μέγιστου αριθμού δώδεκα (12) μαθητών ανά ΤΕ.». Έτσι, στις καλυπτόμενες σχολικές μονάδες από ΤΕ μπορούν να συμπεριλαμβάνονται και οι συστεγαζόμενες/γειτονικές.

Τα δεδομένα των ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΈΝΤΑΞΗΣ σε σχολικές μονάδες Β/θμιας Εκπ/σης σε επίπεδο επικράτειας είναι τα εξής:

Α/Α	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΠΛΗΘΟΣ Γ/ΣΙΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΤΕ σε Γ/ΣΙΑ	ΠΛΗΘΟΣ ΓΕΛ	ΠΛΗΘΟΣ ΤΕ ΣΕ ΓΕΛ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΠΑΛ	ΠΛΗΘΟΣ ΤΕ ΣΕ ΕΠΑΛ
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	101	40	49	2	27	2
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡ.ΜΑΚΕΔ.	288	121	182	8	65	5
3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	71	29	28	5	18	4
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	80	30	42	2	18	2
5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	121	58	72	1	37	2
6	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡ.ΕΛΛΑΔΑΣ	121	44	67	0	24	1
7	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	51	21	22	1	11	0
8	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	138	55	82	0	32	1
9	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	106	38	74	0	29	0
10	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	431	143	319	14	98	3
11	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	55	39	29	2	18	3
12	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	89	44	30	1	28	2
13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	109	59	73	10	29	7
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	1.761	721	1.069	46	434	32

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Από τα 799 Τμήματα Ένταξης σε Γ/σια, Λύκεια και ΕΠΑΛ, τα 354 αφορούν σε συστεγαζόμενες /γειτονικές σχολικές μονάδες και σε αρκετές περιπτώσεις οι συστεγάσεις/γειτνιασίες μπορεί να αφορούν και σε τέσσερις (4) σχολικές μονάδες Β/θμιας Εκπ/σης. Στην ισχύουσα νομοθεσία της παρ. γ.α. του άρθ.6 του ν. 3699/2008 (Α' 199) προβλέπεται ότι, «..... Σε περιπτώσεις συστεγαζόμενων ή γειτονικών σχολικών μονάδων, τα ΤΕ συνενώνονται μέχρι του μέγιστου αριθμού δώδεκα (12) μαθητών ανά ΤΕ.». Έτσι, στις καλυπτόμενες σχολικές μονάδες από ΤΕ μπορούν να συμπεριλαμβάνονται και οι συστεγαζόμενες/γειτονικές.

Τα δεδομένα της ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ-ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ σε επίπεδο Περιφέρειας για το περασμένο σχολ. έτος 2023-2024 και για την Α' + Β' Φάση Εγκρίσεων του 2024-2025, είναι τα εξής:

Για την Α /ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Α/Α	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	Α' + Β ΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ 2024-25	ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ 2023-24
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	570	538
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡ.ΜΑΚΕΔ.	2290	2123
3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	248	232
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	306	244
5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	697	590
6	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡ.ΕΛΛΑΔΑΣ	603	593
7	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	459	368
8	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	729	631
9	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	530	513
10	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	9808	8834
11	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	254	264
12	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	922	902
13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	2.409	2144
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	19.825	17685

Για την Β/ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

A/A	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	A' + Β' ΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ 2024-25	ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ 2023-24
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	108	104
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡ.ΜΑΚΕΔ.	482	469
3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	60	57
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	62	65
5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	130	122
6	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡ.ΕΛΛΑΔΑΣ	138	129
7	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	89	79
8	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	123	110
9	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	70	72
10	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	2278	1902
11	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	50	58
12	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	187	161
13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	590	556
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4367	3884

Δια των παραπάνω επιδιώκεται:

- Η επίτευξη των στόχων της Εκπ/σης καλλιεργώντας την αυτονομία των μαθητών και βοηθώντας την ανάπτυξη των αναγκαίων δεξιοτήτων που απαιτούνται κατά την ενήλικη ζωή όπως ισχύει σε όλα τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα .
- Τα Τμήματα Ένταξης στα Δημοτικά Σχολεία μπορούν να καλύπτουν το 64% των υφιστάμενων σχολικών μονάδων. Τα Τμήματα Ένταξης στα Ν/ΓΕΙΑ μπορούν να καλύπτουν το 13% των υφιστάμενων. Τα Τμήματα Ένταξης στα σχολεία της Β/θμιας Εκπ/σης μπορούν να καλύπτουν το 35% των υφιστάμενων σχολ. μονάδων.

Για την Εγκύκλιο με αρ. 93506/Δ3/25.10.2024 ισχύουν τα κάτωθι:

Περί του σχολιασμού για την τοποθέτηση εκπ/κού παράλληλης στήριξης σε αναλογία με τον μαθητή 1:1:

1. Η συγκεκριμένη απαίτηση δεν προκύπτει από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο που αφορά στην «Παράλληλη στήριξη-Συνεκπαίδευση» και αναλυτικότερα:
 - Στην παρ. β του άρθ. 1 του ν. 3699/2008 (Α'199) προσδιορίζεται ότι η Παράλληλη στήριξη παρέχεται σε:
 - α. μαθητές που μπορούν με κατάλληλη ατομική υποστήριξη να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης,
 - β. σε μαθητές με σοβαρότερες εκπαιδευτικές ανάγκες όταν στην περιοχή τους δεν υπάρχει άλλο πλαίσιο ΕΑΕ (ειδικό σχολείο, τμήμα ένταξης) ή
 - γ. όταν η παράλληλη στήριξη καθίσταται απαραίτητη – βάσει της γνωμάτευσης του ΚΕΔΑΣΥ – εξαιτίας των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών.
 - δ. Την παράλληλη στήριξη εισηγείται αποκλειστικά το οικείο ΚΕΔΑΣΥ εφόσον διαπιστώσει την αναγκαιότητα κατόπιν ανάλογης αξιολόγησης από την διεπιστημονική ομάδα και συνεκτιμώντας τα όποια ιατρικά πορίσματα.
2. Σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη που εφαρμόζονται οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις βασισμένες στις αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης και της φιλοσοφίας για την διασφάλιση των ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές, συμπεριλαμβανομένων αυτών με αναπηρία

ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, δεν εφαρμόζεται η διδασκαλία σε συνθήκη 1:1, παρά μόνο σε πολύ ειδικές περιπτώσεις και όπου αυτό ειδικά τεκμηριώνεται. Αυτό που εφαρμόζεται είναι η συνεργασία εκπ/κου τάξης και εκπ/κου της παράλληλης στήριξης, που λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους, δημιουργώντας από κοινού, κοινή εκπαιδευτική ενταξιακή πρακτική και κοινό εκπαιδευτικό πρότυπο/μοντέλο προς όλους τους μαθητές της τάξης.

3. Γίνεται κοινά αντιληπτό ότι εφαρμόζοντας την διδασκαλία 1:1:

- Δεν μπορεί να εφαρμοστούν τα παραπάνω αποτελεσματικά, όταν στην εκπαιδευτική διαδικασία εμπλέκονται πλέον των δύο (2) εκπ/κων, γεγονός που εν τέλει αποβαίνει επιζήμιο όχι μόνο για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αλλά και για τους μαθητές της τάξης συνολικά.
- Αντί να «μειώνεται η απόσταση» στο πλαίσιο της τάξης και της σχολ. κοινότητας εν τέλει αναδεικνύεται η διαφορετικότητα κι έτσι, αντί για την επιδιωκόμενη «ένταξη», προωθούμε την διάκριση και τον στιγματισμό.

4. Τα παραπάνω αποτέλεσαν άλλωστε, ανάμεσα στα άλλα και θεματολογία στην « *Επιμόρφωση εκπαιδευτικών εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*» Άξονες Προτεραιότητας, 6, 8, 9. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020», MIS 5000939, που διοργανώθηκε από την Επιστημονική μονάδα «Ειδική και Συμπεριληπτική Εκπαίδευση» του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΚΑΠΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΙΕΠ), αρμόδιου φορέα για την εκπαιδευτική πολιτική της χώρας. Το περιεχόμενο της επιμόρφωσης αυτής βρίσκεται αναρτημένο στην επίσημη ιστοσελίδα του ΙΕΠ (<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/epimorfwtiko-yliko-2017>).

5. Η σημαντικότητα του προσωπικότητας του εκπ/κου στην επίτευξη των εκπ/κων στόχων αποτυπώνεται τουλάχιστον από το 1985 με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθ. 1 του ν. 1566/1985 (Α' 167) «Σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά» όπου βασικοί συντελεστές για την επίτευξή τους, ανάμεσα στα άλλα, είναι: «α) Η προσωπικότητα και η κατάρτιση του προσωπικού όλων των κλάδων και των βαθμίδων της εκπαίδευσης, β) τα αναλυτικά προγράμματα, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς και η σωστή χρήση τους, δ) η δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με την ανάπτυξη αρμονικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη και με το σεβασμό προς την προσωπικότητα του κάθε μαθητή».

Η συνύπαρξη/συνεργασία εκπ/κου της τάξης και εκπ/κου με προσόντα Ειδ. Αγωγής στοχεύει στην δημιουργία «κοινού εκπαιδευτικού προτύπου», γεγονός που δυσχεραίνεται όταν εμπλέκονται πλέον των δύο (2) εκπ/κων ανά τμήμα τάξης.

6. Εξάλλου, αντίστοιχα προβλέπεται και για τα Τμήματα Ένταξης όπου στην παρ. 1αα του άρθ. 6 του ν. 3699/ 2008 περιγράφεται ότι: «Σκοπός των ΤΕ είναι η πλήρης ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία στο σχολικό περιβάλλον μέσα από ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Ο εκπαιδευτικός του ΤΕ υποστηρίζει τους μαθητές εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων, με στόχο τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και των διδακτικών πρακτικών, καθώς και την κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η υποστήριξη σε ιδιαίτερο χώρο υλοποιείται εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με απώτερο στόχο τη δυνατότητα μελλοντικής υποστήριξης αυτών εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους».

7. Σε συνέχεια όλων των παραπάνω διατυπώθηκε και ερώτημα προς το ΙΕΠ το οποίο με την Πράξη 53/25-08-2023 επιβεβαίωσε την ισχύ όλων των παραπάνω τεκμηριώνοντας επιστημονικά την θέση του. (επισυνάπτεται)

8. Έτσι , δόθηκαν «Διευκρινιστικές οδηγίες του ν. 3699/2008 (Α'199) σχετικά με την παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση» (αρ. πρωτ. 93506/Δ3/25-08-2023) όπου, ανάμεσα στα άλλα, προσδιορίστηκε ότι:

«β) Ο/Η εκπαιδευτικός ΕΑΕ του θεσμού της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης τοποθετείται σε σχολείο/α, όχι ως «ατομικός εκπαιδευτικός» μαθητών/τριών, αλλά με σκοπό την ένταξή τους στο σχολικό γίνεσθαι, σε γνωστικό, κοινωνικό και ψυχοσυναισθηματικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η παρέμβασή του έχει δυνατότητα, σε σταθερή συνεργασία με τον/τους εκπαιδευτικούς γενικής εκπαίδευσης, να αναφέρεται στον/στη μαθητή/τρια της παράλληλης στήριξης, στις μικροομάδες της τάξης, καθώς και στο σύνολο της τάξης και του σχολείου, όπως και οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί.

Σε τμήμα σχολείου στο οποίο υπάρχει απόφαση έγκρισης παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης για περισσότερους από έναν/μία μαθητή /τρια, αναλαμβάνει ένας/μία εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης συνολικά την υποστήριξή τους. Σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις το ΚΕΔΑΣΥ, κατά την εισήγησή του προς τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης (παρ. 9β του άρθρου 5 της Υ.Α.104627/ΓΔ5/20 (ΦΕΚ 3344 Β/10-08-2020), θα τεκμηριώνει με ειδική μνεία την αναγκαιότητα της ταυτόχρονης παρουσίας δύο (2) εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης στο ίδιο τμήμα σχολείου.

γ) Ο/Η εκπαιδευτικός ο/η οποίος/α διδάσκει στο τμήμα και ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης συνεργάζονται συνεχώς υποχρεωτικά για την ολόπλευρη υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών με έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, καθώς και του συνόλου των μαθητών του τμήματος.

δ) Για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες που υποστηρίζονται από τον θεσμό της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης υποχρεωτικά τηρείται ατομικός φάκελος και υλοποιείται Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης. Το ΕΠΕ αποτελεί παιδαγωγικό κείμενο δυναμικού και εξελίξιμου χαρακτήρα, το οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται με συνεργατικές διαδικασίες. Η εφαρμογή του ΕΠΕ και η «εξατομικευμένη υποστήριξη» δεν σημαίνει αποκλειστική διδασκαλία με τη μορφή ένας προς έναν. Η υποστήριξη με τη μορφή 1:1 υπάρχει δυνατότητα να αποτελεί μόνο μέρος της εφαρμογής του ΕΠΕ, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο από την ομάδα σχεδιασμού του. Επίσης, ο δυναμικός και εξελίξιμος χαρακτήρας του προγράμματος σημαίνει ότι υπάρχει δυνατότητα να τροποποιούνται, ανάλογα, και οι απαιτούμενες ώρες υποστήριξης, με εισήγηση του ΚΕΔΑΣΥ. Στην υλοποίηση του ΕΠΕ δύναται να συμμετέχει όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου. Για την εφαρμογή του ΕΠΕ, τους στόχους και την πορεία υλοποίησής του ενημερώνεται σε τακτική βάση, η οποία ορίζεται από την ομάδα σχεδιασμού, ο/η γονέας/κηδεμόνας του/της μαθητή/μαθήτριας.

ε) Η εκπαίδευση και υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών συνολικά, συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, αποτελεί ευθύνη του σχολείου ως φορέα και σε καμία περίπτωση η διατύπωση του εδαφίου 3 του υποκεφαλαίου «Εκπαιδευτικοί παράλληλης στήριξης» του κεφαλαίου Α' «ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ» της υπό στοιχεία Υ.Α. 27922/Γ6/2007 Υ.Α. (Β'449), δεν σημαίνει ότι ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης έχει ατομικά το σύνολο αυτής της ευθύνης.

**Η Προϊσταμένη του Τμήματος Β'
της Δ/σης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης**

Φανή Λυμπεροπούλου

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η Προϊσταμένη του Τμήματος Β'
της Δ/σης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού
Φανή Λυμπεροπούλου